

12. eerste gemeente: Galt, ONTARIO

Vertaling van :12.FIRST PASTORATE: GALT, ONTARIO
Door Corrie W. Moerman van Leeuwen

We hadden de keuze uit twee gemeenten om te dienen, Whitby, Leamington of Galt, allebei in Ontario. Het was een moeilijke beslissing. Ik was dankbaar dat we naar Galt geleid werden. De rustige straten met prachtige grote bomen, die ons huis 's zomers koel hielden waren een geschenk van Boven voor mij. De warme zomers in Ontario waren niet mijn beste tijd.

De eerste week van juni 1958 namen we afscheid van het mooie Holland, Michigan. Hoewel ik maar twee winters één keer per week naar de bijeenkomsten van een groep voor vrouwen van seminarie studenten ging, vond ik dat ik daar een aantal waardevolle dingen geleerd had. Het was een tijd van toewijding, collegialiteit en lessen hoe een dominees vrouw te worden. Ik voelde me toen erg minderwaardig door de taalbarrière, maar waardeerde dat zij mijn hielpen.

Op 11 juni werd Papa geïnstalleerd als eerste voorganger van de nieuw opgerichte kerk van Galt. Dat was ook een hoogtepunt in ons leven.

Een andere bijzondere gebeurtenis was dat papa werd gevraagd om dienst als scheepspredikant aan boord van een immigrantenboot te doen. Het S.S. "Grote Beer" vertrok op 26 juli uit Montreal en de terugkerende SS "Waterman" vertrok van Rotterdam op 15 september 1958. Vader werd "betaald" voor zijn werk door middel van een gratis reis. In eerste instantie leek het ons onmogelijk om mee te gaan maar toen onze ouders er over hoorden, drongen zij aan dat we allemaal mee zouden moeten komen. Met het geld dat ze stuurden was het grootste deel betaald en de rest konden we zelf betalen. De voorbereidingen was als een droom. Het kwam zo onverwacht. Ik had nooit gedacht dat dit zo snel nadat papa afgestudeerd was zou gebeuren. We reisden met de auto naar Brockville, Daar overnachtten we in het huis van dominee en mevrouw Cor Bons. De volgende dag reisden we met de bus naar Montreal, we sliepen bij mijn nicht Nelly Ravensbergen en haar familie. Zij brachten ons naar de boot. Toen de douanebeambte onze paspoorten controleerde, ontdekte ze, tot onze schrik, dat onze twee jaar oude zoon John ontbrak op de lijst van onze kinderen. Het was een grote hulp voor ons dat Kees en Nelly konden getuigen dat Johnny onze wettige zoon was. Ze hadden aangeboden zo nodig voor hem te zorgen, maar we konden de gedachte niet verdragen zonder hem te vertrekken. Door de goedwillende douanebeambte werd geregeld dat tegen de tijd dat we in Rotterdam aankwamen de papieren er zouden zijn hem deel uit te laten maken van onze familie; paspoort gewijs dan!

We hadden geen stormen op zee zoals 10 jaar eerder. Maar een paar dagen waaide het hard genoeg om Papa's kathedraal van de ene kant van het theater naar het andere te laten vliegen. Er was er elke avond een dagafsluiting en kerkdiensten op zondag, Ik woonde er maar een paar bij. De reis was dit keer slechts negen dagen! In vergelijking met onze andere reis was dit veel beter. Aangezien papa het grootste deel van de dag bezig was, had de zorg over onze kleine Johnny. Hij wilde op het dek, maar de reling was niet gemaakt op peuters. Hij kon makkelijk in zee glijden net als al onze kinderen konden, maar zij beseften het gevaar. Het was goed dat we een goede nachtrust hadden.

Het was emotioneler dan ik had gedacht om iedereen en alle bekende plaatsen weer te zien. Ik was diep genoeg geworteld in Canada om na zes weken in Nederland weer graag terug te gaan. Het is moeilijk de indrukken te beschrijven. Er was veel veranderd in die jaren. Mijn ouders waren verhuisd van de boerderij naar hun gepensioneerd huis in Schipluiden. De boerderij was verbouwd tot twee woningen voor mijn broers. Zes broers

waren getrouwd sinds ik vertrokken was en hadden hun gezinnen. Ook bij een flink aantal ooms, tantes en burens was van alles gebeurd.

Opa Moerman, nu weduwnaar, had besloten om samen met ons op het schip terug te keren voor een bezoek van 11 maanden aan Canada. Ook mijn zus Cathy ging met ons mee, deze keer om te immigreren. De terugreis was erg goed en we waren dankbaar toen we de haven van New York binnen voeren. We namen een taxi naar het busstation. De taxi moest twee keer rijden vanwege alle extra bagage. Vanaf daar gingen we met de Greyhound naar Brockville, waar we onze auto hadden achtergelaten. Cathy bleef daar en vond tijdelijk werk. Dit was omdat haar verloofde, Fred Brusse, purser was op de SS Rijndam. Nu konden ze elkaar zien als hij een stop in Montreal had. Het was goed om weer terug te zijn in Galt. We hadden, voordat de reis begon, nog maar zeven weken op 84 Aberdeen Road South gewoond. We waren nu klaar om een normaal leven te leiden. Dit was de eerste keer dat Murray en Jack's in Canada naar school gingen en Anne kon worden ingeschreven voor de kleuterklas. Ze hadden moeite om zich aan te passen na alle opwinding van het verhuizen van Amerika naar Canada, gevolgd door onze reis naar Nederland. Anne was inmiddels haar Engels vergeten en sprak de eerste week alleen Nederlands op school.

In Galt was de grootste kamer boven Pappa's studeerkamer. Er waren daar ook twee slaapkamers en een badkamer. De tweede verdieping was Murray en Jack's domein. Ze hielden van de zolder met zijn kleine ramen aan de voor- en de achterkant. De jongens waren zelfs voorbereid op een brand daarboven. Ongeveer 29 jaar later vertelde Murray me dat hij een sterk touw had gevlochten om zichzelf door een van de ramen te laten zakken als het nodig was. Het was misschien maar goed dat ik toen al deze dingen niet wist. Beneden hadden we een grote woonkamer en keuken, plus een pantry. Aangezien we geen meubilair hadden voor de woonkamer hebben we een bank, een fauteuil, salontafel, twee bijzettafeltjes met lampen en een nieuw kleed gekocht. Het zag er mooi en gezellig uit. Ik voelde me rijk gezegend. Ik kon nauwelijks geloven dat het van ons was! We hebben deze meubelen jaren gebruikt. Een van de lampen heb ik weggegeven toen ik van de Mayerthorpe boerderij verhuisde en nu vind ik dat soms jammer. Maar deze dingen gebeuren als je leven zo plotseling verandert. In de kelder was er een groot cementen waterreservoir voor het regenwater van het dak en daarachter een cementen kolenhok. Het huis was heel stevig gebouwd van baksteen met stucwerk aan de buitenkant. Een groot voordeel was dat het dicht bij onze kerk lag. Ook de school voor de kinderen was niet al te ver.

Pappa had het erg druk in de kerk, maar vond in de herfst toch de tijd om een mooie grote tuin te maken. We bezochten in de herfst onze 25 gezinnen thuis en maakten een bezoek programma voor ons samen. We zijn dat blijven doen in alle gemeenten die we gediend hebben.

We bezochten alle pas getrouwde paren, als er baby's werden geboren en verschillende keren ook rouwende. We gingen ook naar jubileum vieringen. Op de trouwrecepties bleven we tot het officiële gedeelte voorbij was, ongeveer een uur na de maaltijd. Ik heb door ziekte maar drie bruiloften en drie begrafenissen gemist in al die jaren dat vader in actieve dienst was. Op deze manier hielden we nauw contact met alle mensen in vreugde en verdriet.

In het voorjaar van 1959 kregen we het goede nieuws dat onze vijfde baby onderweg was. We waren erg blij met deze verrassing, omdat ik in de laatste drie jaar twee miskramen had. Het voelde voor mij dat ik blij en tevreden moest zijn met onze vier kinderen. Ik had een zeer goede zwangerschap en keek uit naar de grote dag. Ik had van Dominees vrouwen gehoord dat Dominees kinderen meestal op zondag werden geboren. En deze keer inderdaad, op een zondag ochtend werd ik wakker met het zekere gevoel dat de baby naar een uitgang begon te zoeken. Ik ging naar de kerk, maar zei nog niets tegen papa, maar tijdens de lunch zochten papa's ogen mij en merkte ook hij dat dit de dag was! Jimmy was zo attent zijn

vader ook 's avonds de boodschap te laten verkondigen. Mevrouw Zantinga, één van de moeders in "Israël" (iedere gemeente heeft een paar van hen) bleef bij mij die avond. Het was middernacht voordat we naar het ziekenhuis gegaan en om 4 uur 30, 25 Januari 1960, werd onze vierde zoon geboren. Wij dankten God voor dit geschenk dat we niet hadden verwacht en ook voor de gemakkelijke bevalling deze keer. God schonk ons gezin meer vreugde. James Peter, die zes kilo woog bij de geboorte, groeide snel en werd nauwlettend in de gaten gehouden door zijn broer Johnny, die eindeloos trots op zijn broertje was.

Vier weken nadat Jimmy geboren was, woedde er een verschrikkelijke sneeuwstorm. We hadden de radio aan om naar het laatste nieuws over de storm te luisteren. Toen een van de verslaggevers sprak hoorden we het geluid van sirenes, niet wetende dat deze sirenes te maken had met het fatale ongeval dat het leven van Esther, de vrouw van onze vriend John Van Oostveen kostte. Het was op de avond van de inwijding van de kerk in Cooksville (nu Mississauga) waar John en Esther diende. Op weg naar de boerderij van de Van Oostveens met de bijzondere spreker, ds. Kolebrander en zijn vrouw op de achterbank, is het verschrikkelijke ongeluk gebeurd. Ds. Kolebrander's vrouw was ook verongelukt. Toen we het nieuws 's avonds laat ontvingen, was ik gewoon verdoofd door de schok; We hebben nauwelijks geslapen die nacht. Vader werd gevraagd om de zondag voor de begrafenis in de kerk van John en Esther te preken. Zijn tekst was uit Job 1:16 daar staat: "En ik alleen ben ontkomen, om u te vertellen." Deze dienst en de uitvaart zelf waren onvergetelijk. Esther was een lieve bescheiden persoon en een goede vriendin. Hun tweede kind zat op haar schoot, net twee jaar oud en zijn leven werd gespaard.

In het najaar van 1960 was Pa een uitbreiding van onze tuin aan het spitten vlak bij het huis. Toen ik dit zag klopte ik op het raam en zei voor de grap: "Weet je zeker dat we hier volgende zomer nog steeds zijn?" Hij antwoordde: "Maak je geen zorgen mam, we zullen hier blijven." Hij wist dat ik hem plaagde en dat ik graag bleef. Kort daarna kwam er een telefoontje uit New York met de vraag of vader zou een beroep naar Edmonton, Alberta wilde overwegen. Wat een verontrustende gedachte! Dit kwam voor ons als een donderslag bij heldere hemel. Vader zei dat hij niet wilde maar de druk was er en bleef weken. Vader ging op verzoek naar Edmonton, om tot de juiste beslissing te komen. Onze gemeente in Galt deed het erg goed in deze twee jaar en we hielden van ons werk hier, dus waarom "weer emigreren?" Er was geen noodzaak om te verhuizen. We waren al twaalf keer verhuisd sinds onze immigratie naar Canada, redeneerde ik. Toen vielen andere gedachten in. "Er is nood in Edmonton." Er zijn twee gemeentes vacant daar en die hebben hulp nodig en dus ging de strijd door. Toen Vader weer terug was wist hij nog steeds het antwoord niet maar al snel kwam de dag dat we moesten beslissen. Nog eens hebben we God gevraagd om ons heel duidelijk te maken wat te doen en die nacht deed Hij het! We werden kort na elkaar wakker en papa was er zeker van dat we moesten verhuizen naar het Westen. Wat een opluchting om te weten welke richting de Heer ons stuurde. Ik had er volkomen vrede mee, hoewel ik er tegen op zag om te vertrekken. Dat afscheidslied moest ik nog vele malen zingen in mijn leven. (Dit probleem kan voortkomen uit mijn immigratie, wie weet?) Papa maakte een afspraak om al het winterwerk, de catechisatie, nieuwe lidmaatklassen, enz. af te ronden. Wij wilden niet voor 3 april (1961) verhuizen. Beide kerken waren blij, maar ons hoofdkantoor in New York was het niet eens met deze afspraak. Ze vertelden ons dat het effect van onze bediening verloren zou gaan als we zo lang bleven. We voelden dat niet zo. Het was genoeg tijd om het vertrek en de verhuizing te regelen. Dat voorjaar werden we gezegend met een andere verrassing, onze zesde baby was onderweg!

Op 2 april preekte papa zijn afscheidspreek. Daarna een lunch, blijken van waardering, knuffels en tranen. Ik ben altijd blij als dat deel voorbij is. Mijn emoties maken overuren. "Ik leef te intens," hebben een paar artsen me verteld, maar ik denk dat ik zo ben!